

# KOOL-AID VÄRJÄYS

Kool-Aid on amerikkalaista juomajauhetta, joka sisältää runsaasti elintarvikeväriä. Maku- ja väriskaala on laaja ja värit ovat voimakkaita, joten jauheet soveltuvat erinomaisesti lankojen ja villakankaiden sekä valmiiden neulomusten värjäämiseen. Uniikkia jälkeä helposti ja edullisesti!

Yksi pussi riittää värjäämään noin 50–100 g lankaa, riippuen halutun sävyn voimakkuudesta. Värit erottuvat parhaiten valkoisissa ja vaaleansävyisissä langoissa, mutta muitakin kannattaa kokeilla. Murrettuja sävyjä ja syvyyttä väreihin saat käyttämällä esimerkiksi harmaata tai ruskeaa lankaa. Väri kiinnitetään lämmöllä ja sen voi tehdä joko mikroaaltouunissa tai kattilassa.



Kun värjät valkoista lankaa, saat kirkkaita ja pastellisia sävyjä. Murrettuja, syksyisiä sävyjä syntyy esimerkiksi beigelle ja harmaalle pohjalle.

**TARVIKKEET:** Mikroaaltouuni ja/tai keittolevy. Vesipiste, liotus- ja huuhteluastia (tai -allas), pihdit tai jokin muu apuväline lankojen siirtelyyn, kattila ja muutama apulautanen tai mikronkestävä astia, purkkeja värien sekoittamiseen, lusikoita ja/tai ruiskuja sekä suojakäsineet ja patalappuja. Lisäksi tietenkin lankaa, kangasta tai villaisia vaatteita tai asusteita.

**MINKÄLAISTA LANKAA?** Kokonaan tai osittain luonnonkuitua. Villa värjäytyy kauniisti, mutta myös erilaiset villasekoitelangat (kuten sukkalangat) toimivat hyvin. Puuvillassa väri jää vastaavaa villalankaa hennomaksi. Keinokuituihin väri ei tartu, eikä kunnolla myöskään rasvaiseen lankaan, kuten hahtuvaan.

**ESIVALMISTELUT:** Langat värjätään vyyhdillä, joten jos käytät kerällä olevaa lankaa, se pitää ensin vyyhdittää. Kiinnitä vyyhti aloitus- ja lopetuskohdasta, jotta se ei purkaannu värjätessä. Sidokset kannattaa jättää vähän löysälle, koska tiukan solmun alla oleva lanka jää värjäntymättä, kuten kuvasta näkyy. Toisaalta sidoksia voi käyttää myös efekteinä.



Laita vyyhdit likoamaan kädenlämpöiseen veteen vähintään 10 minuutiksi ja tarkista, että ne kastuvat kokonaan. Suojaa herkät pinnat ja pidä kostea liina käsillä, tuoreet roiskeet lähtevät hyvin irti pyyhkimällä. Jos et halua värjätä myös sormiasi, nyt on hyvä aika pukea suojakäsineet.



Huom. Pussin väri vastaa useimmiten jauheen väriä, mutta ei aina.

### Moniväriset langat mikroaaltouunissa

Valmista purkkeihin väriliuokset sekoittamalla juomajauheita veteen. Voit myös sekoittaa eri värejä keskenään luoden uusia sävyjä. Käytä vettä laimentamiseen sen mukaan, miten tummaa tai vaaleaa väriä haluat.

Purista vyyhti kuivaksi ja siirrä se mikronkestävään astiaan. Ruiskuta tai lusikoi lankaan haluamiasi sävyjä ja kääntele vyyhteä välillä. Jos haluat jättää langan alkuperäistä väriä näkyville, ruiskuttele säästeliäästi, koska jos lanka "ui" väriliuoksessa, se värjäytyy kauttaaltaan.







Ruiskuvärjäys on myös lasten mieleen!

Kun olet tyytyväinen, siirrä astia mikroon ja mikrota täydellä teholla noin kaksi minuuttia. Jos lanka poksuu, keskeytä mikrotus hetkeksi. Kahden minuutin jälkeen kurkista, onko astian pohjalla vielä kiinnittymätöntä väriä. Jos on, jatka mikrottamista vielä puolesta puoleentoista minuuttia. Ota patalaput apuun ja nosta astia mikrosta. Siirrä/kaada lanka vesialtaaseen tai huuhteluastiaan. Puristele enimmät vedet pois ja laita kuivumaan. Esimerkiksi pyykkiteline toimii hyvin kuivatusalustana.

### **Yksiväriset langat mikroaaltouunissa**

Sekoita väriliuos valmiiksi joko mikronkestävässä kulhossa tai erillisessä purkissa. Nosta lankavyöhyt kulhoon ja lisää väriliuosta niin, että lanka peittyy. Mikrota täydellä teholla noin minuutti ja kääntele sitten lankaa. Jatka mikrottamista vielä vähintään toinen minuutti. Jos lanka poksuu, sammuta mikro hetkeksi. Kun vesi on muuttunut lähes kirkkaaksi, kaikki väri on kiinnittynyt ja voit siirtää langan vesialtaaseen tai huuhteluastiaan ja puristella sieltä kuivumaan.



Valkoista ja luonnonvalkoista puuvillalankaa Strawberry-pussin liemessä.



Beige villalanka on värjäytymässä Black Cherry -sävyllä. Sama lanka myös huuhteluvedessä. Oikealla olevissa huuhteluvessissä Strawberry -sävyllä ruiskutettu valkoinen villasekoitelanka ja Mandarina Tangerine ja Sharkleberry Fin -sävyillä värjätty oranssinpunainen villasekoitelanka.

## Värjääminen kattilassa

Arvioi, minkä suuruiseen vesimäärään värjättävä lanka hyvin mahtuu, ja lisää vettä sen mukaan kattilaan. Kuumenna vesi ja lisää Kool-Aid -jauhe/jauheet veteen. Mitä aiemmassa vaiheessa jauheen lisää, sitä voimakkaampi on hedelmäisen karkkinen tuoksu. Siirrä langat veteen juuri ennen kuin vesi kiehuu, äläkä päästä vettä kiehumaan värjäyksen aikana, jotta langat eivät huovu.

Jos haluat yksiväristä lankaa, upota lanka kokonaan veden alle ja kääntele sitä hetken aikaa. Väri imeytyy nopeasti. Veden ollessa taas kirkasta, lanka on valmis ja voit nostaa sen apulautasen kautta huuhteluveteen (kuumaa, varo sormia). Jos väri on liian haalea, voit nostaa langan pois, lisätä jauhetta, ja upottaa langan takaisin imemään lisäväriä.

Jos haluat monivärisiä lankoja, vain mielikuvitus on rajana! Upota ensin toinen pää veteen ja jätä toinen puoli lautaselle. Jos haluat värin vaihtumiskohdasta liukuvan, upota vyyhdin keskikohtaa nesteeseen pienen hetken päästä. Toista vyyhdin toiselle päälle sama eri värin kanssa, ellet halua jättää sitä kokonaan värjäämättä. Voit jakaa vyyhdin myös kolmeen tai useampaan osaan ja kastaa kaikki omiin väriliuoksiinsa.





Voit työskennellä joko yhdellä kattilalla, väri kerrallaan tai useammalla kattilalla yhtä aikaa. Jos hellalla porisee monta liuosta, ole varovainen ettet polta sormiasi, kattilaa kun voi joutua vaihtamaan lähes lennossa. Pihdit tai isot lusikat kannattaa ottaa avuksi lankojen siirtelyssä. Muista myös tarkkailla, että vesi ei pääse kiehumaan.



Jos värit menevät päällekkäin, lopputulos on tietenkin sen mukainen, siniseen kastetusta keltaisesta tulee vihreää ja punaiseen kastetusta sinisestä lilaa... varo kuitenkin sotkemasta värejä liikaa päällekkäin, jotta kaikki eivät muutu ruskeiksi. Erilaisia efektejä saat myös esimerkiksi solmimalla vyyhdin tai kiristämällä sen ympärille lankalennekkejä. Valmiiksi raidoituviivien tai värillisten lankojen värjääminen tuo vieläkin lisää uusia mahdollisuuksia...

Huuhdeltuasi ja puristeltuasi langat, nosta ne kuivumaan. Kuivata vyyhdit kunnolla ja kerä ne vasta muutaman päivän päästä. Koolatut langat kestävät käsinpesun.



Valmiita vyyhtejä kuivumassa. Kesällä kuivatus onnistuu hyvin ulkona.